

HRADEC KRÁLOVÉ

HRADECKÝ VENKOV

o.p.s.

MÍSTNÍ AKČNÍ PLÁN VZDĚLÁVÁNÍ
NA ÚZEMÍ OBCE S ROZŠÍŘENOU PŮSOBNOSTÍ
HRADEC KRÁLOVÉ

CZ.02.3.68/0.0/0.0/15_005/0000319

Závěry z komunitního zapojení cílových skupin z území Hradeckého venkova

ŘÍJEN 2016

Evropská unie
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Závěry z komunitního zapojení cílových skupin cílových skupin z území Hradeckého venkova

Závěry z dotazníkového šetření aktuálních potřeb základních a mateřských škol

Přípravné práce pro dotazníkové šetření ve všech základních a mateřských školách na území Hradeckého venkova byly zahájeny v březnu 2016 a to analýzou výročních zpráv a dalších dokumentů (ŠVP), které mají jednotlivé školy zpracované.

Základní školy ve školním roce 2014/2015 se aktivně podílely na rozvíjení vzdělávání, pozitivní atmosféry a obnovování prostředí. Z celkového počtu 16 základních škol na území Hradeckého venkova má pouze 5 škol 1. – 9. třídu, ostatní jsou malotřídního typu. Sdružují tedy více tříd. Jedná se většinou o dvě učebny.

Z výročních zpráv vyplývá, že školy mají prostor na inovaci a vznik odborných učeben (počítačová učebna, učebna přírodopisu). Většina škol se zapojila projektů spolufinancovaných EU – Tablety do škol, EU do škol. Téměř polovina škol se zapojila do dalších projektů: Mléko do škol, Zdravé zuby, Recyklohraní, M.R.K.E.V, Ovoce školám, Les ve škole atd.

Vybavení ve školách je průběžně podle potřeby obměňováno. Jelikož, školy sídlí ve starších budovách, je nutná jejich neustálá oprava a údržba. Školní zahrady jsou zahrnuty do plánů rekonstrukce. Školy mají záměr vybudovat pro své žáky víceúčelová hřiště, zkvalitnění dalšího zázemí pro sportování a bylinkové zahrady.

V rámci škol jsou zde nabízeny i zájmové kroužky – keramika, kurz angličtiny, pohybové aktivity, hra na flétnu a další. Některé školy nabízejí různé aktivity i pro seniory, a to především počítačové kurzy.

Mateřské školy v roce 2014/2015 se ve svých aktivitách zaměřovaly na rozvíjení schopností a dovedností dětí. Většina MŠ rozděluje děti do dvou tříd podle věku. MŠ každý rok vytvářejí školní vzdělávací program zaměřený na různá témata, například Pojď si hrát, buď můj kamarád, Škola pro život, Duhový rok, V zámku a v podzámčí. Také mateřské školy sídlí ve starších budovách, které se postupně renovují a upravují. Školy ve spolupracují se svými zřizovateli se snaží pro děti vytvořit harmonické a příjemné prostředí. Základní potřebou mateřských škol je komplexní rekonstrukce školních zahrad. Cílem je vytvořit pro děti herní a sportovní areál pro komplexní rozvoj dětí.

Některé MŠ nabízejí pro děti i zájmové kroužky (keramika, flétnička, zpěváček, tenis), při svých aktivitách spolupracují s obecními knihovnami a místními zájmovými spolky a organizacemi. Základní školy a mateřské školy se aktivně podílejí na kulturním dění v obcích a v životě místní komunity mají významnou roli.

Na základě těchto přípravných analytických prací byly v průběhu měsíců duben - červenec 2016 navštíveny realizačním týmem jednotlivé školy s dotazníkovým šetřením formou řízené diskuse s vedením škol. Diskuse byla zaměřena na zjišťování potřeb škol v oblastech: vzdělávací aktivity, investiční a neinvestiční potřeby, bezbariérovost škol, projekty spolupráce. Výsledkem těchto rozhovorů je přehled nejdůležitějších potřeb a problémů, které je nutné na území Hradeckého venkova v oblasti základního školství řešit.

NEINVESTIČNÍ PROJEKTY

Mateřské školy

Personální podpora:

- Nově zřizovat pozici chůva jelikož vzrůstá potřeba rodičů umístit do MŠ i 2leté děti
- Nově zřizovat pozici školní asistent neboť v souvislosti s inkluzí se očekává nárůst dětí se zdravotním oslabením
- Spolupracovat s odborníky – logopedie, VSUS – vyšetření očí, OSPOD a další speciální odborné organizace z Hradce Králové
- Při mateřské škole v Nechanicích s ohledem na docházku dětí z Dětského domova v Nechanicích by měl působit psycholog

Osobnostně sociální rozvoj předškolních pedagogů MŠ tj. vzdělávání a s tím související pomůcky případně vhodné prostory:

- Individuální vzdělávání v MŠ
- Vzdělávání v oblasti inkluze
- Rozvoj kompetencí dětí v oblasti polytechnického vzdělávání
- Rozvoj kompetencí dětí pro aktivní používání cizích jazyků
- Rozvoj kompetencí ke zdravému životnímu stylu především se zaměřením na tělesné aktivity dětí

Další vybavení a pomůcky:

- Didaktické pomůcky, stavebnice, hry
- Pomůcky pro tělovýchovné činnosti a hry do herny i venkovních prostor
- Interaktivní tabule
- Vybavení interiéru – moderní nábytek, dílničky se zaměřením a praktické dovednosti
- Vybavení kanceláří – nábytek, moderní výpočetní technika

Základní školy

Personální podpora:

- Školní psycholog - velká potřeba na všech školách, může být sdílený pro více škol, ale dlouhodobě a stabilně jelikož znalost prostředí je nutná a dlouhodobá spolupráce s dětmi, učiteli i rodiči přináší větší úspěchy v této práci
- Speciální pedagog pro žáky včetně konzultačního střediska pro učitele a rodiče
- Při ZŠ Nechanice by měl psycholog působit trvale a úzce spolupracovat s Dětským domovem v Nechanicích
- Školní asistent, asistent pedagoga pro děti se zdravotním oslabením či specifickými potřebami
- Spolupráce s odborníky – v oblasti zdravého vývoje žáka základní školy (logopedie, SVP, Mozaika, speciální organizace z Hradce Králové, OSPOD a další)

Osobnostně sociální rozvoj předškolních pedagogů ZŠ tj. vzdělávání a s tím související pomůcky případně vhodné prostory:

- Vzdělávání v oblasti inkluze
- Zvyšování kompetencí vedoucích k rozvoji polytechnického vzdělávání, digitálních technologií a cizích jazyků
- Zahraniční stáže pedagogů
- Vyučování dalších předmětů v cizím jazyce, zařazování rodilých mluvčích do procesů výuky v základních školách
- Vzdělávání vedoucích pracovníků škol v managementu řízení škol

- Vzdělávání v metodách učení matematiky – prof. Hojný (školení učitelů již od MŠ v oblasti předmatematická a matematická gramotnost)

Další vybavení, pomůcky a aktivity:

- Interaktivní tabule, počítače, odborné učebny
- Nákup učebnic a dalších pomůcek na výuku cizích jazyků
- Materiálně technické zabezpečení na akce pro rodiče a širokou veřejnost, které školy často pořádají
- Studijní pobyty dětí s dostatečnou časovou dotací, možnost seznámit se s metodami a prostředím, jak se žáci v jiných školách učí, poznávat různá prostředí, země, způsoby výuky, užít příkladů dobré praxe
- Kvalitnější vzdělávání dětí v cizích jazycích – delší jazykové pobyty, možnost více komunikovat s cizími dětmi, zařazení rodilých mluvčích do výuky jazyků
- Volnočasové aktivity – podpora aktivního využívání volného času žáků, vedoucí k plánování, poznávání dalších činností, vedoucích ke zdravému životnímu stylu, podpoře uměleckého vzdělávání, zájmového vzdělávání, odborného vzdělávání a především k prevenci rizikového chování dětí

INVESTIČNÍ PROJEKTY:

Mateřské školy

- 90% mateřských škol má velkou potřebu na rekonstrukci školní zahrady – nový altán, místo na uskladnění hraček, nové moderní prvky na hraní a sportování, záhonky, oplocení, zeleň apod.
- Modernizace školních kuchyní
- Modernizace jídelen (nový nábytek, nádobí, podlahové krytiny)

Základní školy

- V 85% školách je potřeba vybudovat kvalitní moderní zázemí pro sportování dětí - oplocení areálu, víceúčelová umělá sportovní plocha, doskočiště, posilovací a herní prvky, altán pro ekologické a přírodovědné vzdělávání včetně zázemí

- Ve všech školách, které mají tělocvičny je potřeba rekonstruovat sportovní povrch a pořídit nové moderní sportovní vybavení
- Více jak polovina škol potřebuje rekonstruovat zahrady – altán, dětské herní a sportovní prvky, mlhoviště, oplocení, výsadba zeleně a zřízení záhonů
- Více jak 80% škol potřebuje rozšířit prostory pro šatny, případně šatny rekonstruovat
- 95% školních jídelen potřebuje rekonstrukci kuchyně včetně nového vybavení a nádobí a nové vybavení jídelny
- Především malotřídky mají zájem na školních zahradách budovat venkovní přírodovědné učebny

AKTIVITY SPOLUPRÁCE

- Společné využití odborníků na podporu škol a vzdělávacích zařízení pro inkluzivní vzdělávání
- Společné vzdělávání ředitelů a vedení škol
- Společné vzdělávání a sdílení zkušeností pedagogických pracovníků a dalších – práce se školními parlamenty
- Spolupráce v oblasti kariérového poradenství s dalšími odbornými institucemi

Závěry z dotazníkového šetření aktuálních potřeb subjektů zájmového a neformálního vzdělávání

Dotazníkové šetření probíhalo v prvním pololetí roku 2016 formou řízené diskuze s vedením školských zařízení a zástupců neziskových organizací zabývajících se vzdělávacími aktivitami pro děti a mládež. Diskuze byla zaměřena na potřeby těchto zařízení v oblastech: vzdělávací aktivity, investiční a neinvestiční potřeby, bezbariérovost zařízení a priority v jejich dalším rozvoji.

Dále byla na webových stránkách projektu zveřejněna výzva k zapojení do tvorby MAP a zaslání investičních projektových záměrů. Závěry jsou promítnuty do základní analýzy území kap. zájmové a neformální vzdělávání.

Závěry z workshopů se žáky základních na téma potřeb a změny školy/školství.

Na 4 základních školách proběhla setkání se žáky, kde pod vedením odborníka děti formulovaly odpovědi na 2 otázky. O návrzích diskutovaly, hlasovaly, korigovaly své rozhodnutí. Poté debatovaly o jednotlivých návrzích a rozebíraly důvody proč je ponechat mezi nejdůležitějšími návrhy.

1. Pozitiva ve školách aneb čím se můžeme pochlubit na naší škole:

- Pěkná škola, hezké prostředí kde jsou hodní učitelé a dobří kamarádi, všichni se známe
- Je nás ve škole málo (malotřídky)
- Škola je blízko domova (malotřídky)
- Škola má svou zahradu, hodně chodíme ven
- Máme krásný výhled z oken tříd (do přírody)
- Máme kvalitně vybavenou školu (interaktivní tabule)
- Stále se ve škole něco děje (sportovní a další akce, výlety, exkurze, soutěže, škola v přírodě ...)
- Máme hodně kroužků, knihovnu, místo pro setkávání, tělocvičnu
- Máme svého školního psychologa
- Máme svůj školní časopis

2. Co bychom na naší škole změnily:

- Abychom měly větší respekt od učitelů, brát naše názory a potřeby vážně
- Větší a čisté a voňavé šatny – místo pro osobní prostor, míst vlastní skříňku
- Nové třídy, abychom měly větší prostor
- Mít svého učitele v každé třídě – samostatné třídy (malotřídky)
- Mít možnost být připojený na Wifi a nosit do školy vlastní elektroniku (dle dohodnutých pravidel)
- Čisté WC (mít tam zrcadlo, vůně, ...)
- Delší přestávky a jejich dodržování
- Lepší vybavení počítači
- Větší výběr z jídel v jídelně, lepší chuť jídla
- Více jezdit na meziškolní soutěže
- Více zpívání a kreslení

- Mít školního mazlíčka – jako maskota a zvířátko na pomazlení
- Více prolejšaček na zahradě
- Větší družina
- Podpora kamarádství

Závěry z jednání se zástupci veřejné správy a zřizovatelů školských zařízení

Zástupci veřejné správy a zřizovatelů školských zařízení jsou na území Hradeckého venkova starostové a zastupitelé obcí a měst. Ti jsou od počátku procesu tvorby MAP zapojeni do činnosti, a to pravidelnými reporty a diskusí nad tématy MAP na setkáních zástupců svazků obcí Nechanicko, Urbanická brázda a Obce památkové zóny 1866 (zápisy a prezenční listiny z jednání jsou uloženy na jednotlivých svazcích obcí). Dne 16. 6. 2016 se v Mžanech uskutečnilo setkání zástupců obcí a měst a zřizovatelů školských zařízení z území Hradeckého venkova, kde byly dohodnuty a schváleny společné problémy a priority v oblasti základního školství a vzdělávání na venkově.

Pro zřizovatele škol je prioritou získat dostatek finančních prostředků především na modernizaci školních budov a dalšího zázemí jako jsou školní zahrady, sportoviště a dětská hřiště. Velkým problémem je nedostatek investic na modernizaci školních jídelen.

Závěry z dotazníkového šetření – rodiče

Rodiče dětí a žáků MŠ/ZŠ na území ORP Hradec Králové se zúčastnili dotazníkového šetření pomocí internetového portálu Google.com. Dotazník obsahoval 13 otázek. Devět otázek bylo uzavřených a čtyři otevřené.

Zúčastnilo se celkem 25 osob. Šest osob zhodnotilo oblast školství na území Hradce Králové a devatenáct rodičů vyjádřilo svůj názor na školství v oblasti MAS Hradecký venkov.

Vyhodnocení dotazníků:

- 40 % rodičů **vnímá pozitivně atmosféru** v ZŠ a MŠ (36 % neutrálně)
- 88 % rodičů **spolupracuje** s učiteli
- 72 % rodičů uvedlo, že **učitelé spolupracují**

- 64 % rodičů **řeší společné problémy** s učiteli
- 52 % rodičů **je spokojeno se stylem výuky** (způsob hodnocení, interpretace výuky, atd.)
- 70 % rodičů **by uvítalo alternativní směry** ve výuce (25 % Montessori pedagogika)
- 52 % rodičů **vnímá neutrálně vliv moderních technologií** (mobil, tablety, počítače) na rozvoj dítě (25 % pozitivně, 23 % negativně)
- 52 % rodičů je **nespokojeno se stravováním** jejich dětí ve školních jídelnách

Zúčastněné osoby cítí potřebu zlepšení v různých oblastech ZŠ/MŠ. V rámci dotazníků byli účastníci požádáni, aby navrhli řešení.

Východisko pro kvalitnější styl výuky vycházející z dotazníků:

- vytvořit **přátelskou atmosféru**
- vytvářet společné projekty, učit v uceleném okruhu
- zaměřit se v cizím jazyce na konverzaci
- preferovat logické uvažování
- více času věnovat žákům, podporovat je a rozvíjet jejich nápady
- **praktická výuka** (vázat informace na praktické využití)
- učit se v přírodě, chodit do přírody
- kombinovat **více forem hodnocení**
- naučit děti, že chyba není selhání

Východisko pro zlepšení obecně v celé této oblasti:

- využívat více informačních kanálů pro rodiče (webové stránky školy, facebook)
- zlepšit vedení školy, zvážit personální postavení učitelů
- menší počet žáků ve třídě
- více zájmových činností
- osobností přístup k žákům
- v TV hodnotit podle snahy nikoli dle tabulek
- prodloužení doby družiny a MŠ na běžnou pracovní dobu
- vytvořit MŠ v přírodě
- pracovat více s mladšími dětmi
- inovovat dětská hřiště

Závěry z dotazníkového šetření – veřejnost

Veřejnost byla zapojena do tvorby MAP prostřednictvím online dotazníku, který byl zveřejněn 1. 6. 2016 – 1. 8. 2016 na webových stránkách MAS Hradecký venkov a na sociální síti Facebook. Dotazník obsahoval devět otázek z toho tři otázky otevřené.

Dotazníkového šetření se zúčastnilo 53 osob. Věk zúčastněných byl v rozmezí od 21 let do 58 let. Medián je 34,5 let. Nejvíce osob uvedlo svoje bydliště Hradec Králové (37), dále uvedly vesnice v okolí Hradce Králové (Hořiněves, Světí, Mokrovousy, Dohalice, Skalice, Máslojedy, Žíželevy). Dvě osoby uvedly bydliště Brno a Prahu.

Vyhodnocení dotazníků:

- 49,1 % osob **vnímá negativně atmosféru** v ZŠ a MŠ (35,8 % neutrálně)
- 71,7 % osob **není spokojeno se stylem výuky** (způsob hodnocení, interpretace výuky, atd.) v ZŠ/MŠ
- 86 % osob by **uvítalo alternativní směry** ve výuce (22 % Jenský plán, 18 % Montessori pedagogika)
- 75 % osob uvádí, že MŠ/ZŠ **nedostatečně rozvíjí motivaci** dětí/žáků ke vzdělávání a osobním rozvoji
- 58,5 % osob uvádí, že ZŠ/MŠ **nedostatečně rozvíjí polytechnické vzdělávání** (technické a přírodovědné dovednosti) dětí
- 66 % osob **vnímá neutrálně vliv moderních technologií** (př. mobil, tablety, počítače) na rozvoj dítě (17 % pozitivně, 17 % negativně)
- 67,3 % osob je **nespokojeno se stravováním** dětí/žáků ve školních jídelnách

Východisko pro kvalitnější styl výuky vycházející z dotazníků:

- **praktická výuka** (vázat informace na praktické využití)
- slovní hodnocení, slovní s kombinací s formálním hodnocením, nesoutěživý přístup ve výuce, bez hodnocení,
- přísnější hodnocení
- výuka rozdělená do bloků (provázanost informací), zrušit domácí úkoly
- zvýšení autority učitelů, zvýšení důvěry u žáků v učitele
- více mimoškolních aktivit

- konzultace s žáky, vytvářet prostor pro jejich názory
- respektovat jedinečnost dítěte/žáka, zaměření více na jednotlivce, snaha k samostatnosti
- být vstřícnější k dítěti/žákovi
- „svobodné školství“
- větší možnost spolupráce s rodiči
- důraz na kooperativní a problémové vyučování
- aplikovat "škola hrou"
- pobyt v přírodě
- třídy s menším počtem žáků, více učitelů, více učitelů - mužů
- volnost pohybu během hodiny
- vytvoření tzv. kmenových skupin spojujících vždy 2-3 ročníky podle úrovně individuální zralosti
- změnit vzdělávací systém v ČR

Východisko pro zlepšení rozvoje motivace dětí a žáků:

- více her, praktické "pokusy", vlídná a partnerská komunikace s dětmi
- **učit dítě, že chyba není selhání**
- aplikovat "škola hrou"
- rozvíjet individuální dovednosti každého žáka/dítěte
- výměna pedagogů stávajících škol, vpuštění konkurence do vzdělávání v HK
- změna systému hodnocení žáků
- poskytnutí dětem prostor pro učení, pro zvědavost
- výměnné pobyty či výlety do zahraničí
- školení a motivace pedagogů pro nové způsoby výuky
- lepší finanční ohodnocení učitelů
- více volitelných předmětů, projektové učení
- vycházet z vnitřní motivace dětí – rozhodovat je o učení

Návrhy didaktických pomůcek:

- pomůcky zaměřené na praxi
- dřevěné hračky, dřevěná písmenka a číslice pro každé dítě/žáka
- pomůcky na zahradu, do dílen, na vaření, rodinnou výchovu (praktické nástroje pro život)

- stolní hry (šachy), hlavolamy, puzzle, karty, pastelky, hudební nástroje
- využít jako didaktické pomůcky věci kolem nás
- laboratoře s důrazem na propojení s moderními technologiemi
- didaktickými pomůckami podle metody Marie Montessori
- knihy, počítače (pro výuku PC grafiky, prezentací)
- materiály neziskových organizací
- kombinovat moderní i klasické pomůcky (tj. tablety, kladivo)